

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 68

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 22 november 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Verwaarlozing van onroerend erfgoed - Meldingen

De zorg voor ons erfgoed omhelst een belangrijk aspect 'handhaving'. Handhaving onroerend erfgoed moet een gedeelde verantwoordelijkheid zijn tussen gewestelijke actoren en lokale besturen.

In de beleidsbrief 2018-2019 geeft de minister een overzicht van de uitvoering van het Handhavingsprogramma en de instrumenten die daarvoor ingezet worden. Dat hier nood aan is, blijkt uit de cijfers. In 2018 verstuurde het Agentschap Onroerend Erfgoed 23 raadgevingen, 33 aanmaningen en 3 aanmaningen-ter-herinnering aan eigenaars-beheerders. De beleidsbrief spreekt in dit verband van een "zacht handhavingstraject". In diezelfde beleidsbrief is sprake van 24 aanmaningen, 2 verslagen van vaststelling, 82 processen-verbaal en 8 herstellvorderingen, opgesteld door de erfgoedinspectie. De Vlaamse overheid kon in een aantal gevallen schadevergoedingen eisen voor het verlies aan erfgoedwaarden.

Op de (vernieuwde) website van het Agentschap Onroerend Erfgoed staat de mededeling dat klachten over handhaving en inspectie (van onroerend erfgoed) niet langer tot de bevoegdheid van het agentschap behoren. Hiervoor moet men sinds de inkanteling terecht bij de afdeling Handhaving van het departement Omgeving.

1. Heeft de minister kennis van klachten over verwaarlozing van onroerend erfgoed die door burgers, lokale overheden of andere actoren gemeld worden? Zo ja, over hoeveel klachten gaat het (sinds 2014)? Graag een opsplitsing per jaar en per provincie.
2. Welke gevolg werd aan elk van die klachten gegeven?
3. Worden individuele klachten en opmerkingen, die op vandaag nog bij het Agentschap Onroerend Erfgoed toekomen, doorgestuurd naar de afdeling Handhaving van het departement Omgeving? Worden die verder door het agentschap opgevolgd of begeleid? Bestaat hiervoor een standaardprocedure?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 68 van 22 november 2018

van **MANUELA VAN WERDE**

Ik wil vooraf meegeven dat er een onderscheid is tussen klachten die door een burger, lokale overheid of een andere actor indient over het functioneren van de dienst van de Vlaamse overheid die instaat voor de onroerenderfgoed-handhaving, en klachten waarbij deze personen of instanties aan de administratie vragen om een einde te maken aan de door hen gesignaleerde mogelijke verwaarlozing van onroerend erfgoed.

De behandeling van klachten over de werking van een dienst van de Vlaamse overheid wordt geregeld door het Vlaamse klachtendecreet van 1 juni 2001 (voluit: Decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen) en de bijhorende omzendbrief van de Vlaamse regering van 25 april 2014. Overeenkomstig dit decreet dient elke Vlaamse bestuursinstelling een klachtenafhandeling op te zetten voor de behoorlijke werkwijze van de mondelinge en schriftelijke klachten over haar handelingen en werking.

De onroerenderfgoed-inspecteurs zijn sinds begin 2018 ingekanteld bij de afdeling Handhaving van het departement Omgeving. Daarom vermeldt het agentschap Onroerend Erfgoed op haar recent vernieuwde website uitdrukkelijk dat mogelijke klachten over het functioneren van de onroerenderfgoed-inspectie niet langer kunnen ingediend worden bij de klachtencoördinator van het agentschap Onroerend Erfgoed, maar wel bij de coördinator die bevoegd is voor de afdeling Handhaving van het departement Omgeving. Het is dan ook uitsluitend de klachtencoördinator van het departement Omgeving die voortaan mogelijke klachten over de werking van de onroerenderfgoed-inspectie zal behandelen.

1. De klachten van burgers, lokale overheden of andere actoren over onroerenderfgoed-dossiers kunnen betrekking hebben op mogelijke verwaarlozing, maar ook op tal van andere facetten zoals werken zonder vergunning, werken in strijd met een vergunning, schending van het actief of passief behoudsbeginsel, administratieve tekortkomingen of een mix van al deze zaken. De administratie heeft geen specifieke cijfergegevens beschikbaar over het exact aantal klachten die louter betrekking hebben op verwaarlozing van onroerend erfgoed en die door burgers, lokale overheden of andere actoren werden ingediend. Ik kan dan ook geen cijfergegevens bezorgen over de aard en het aantal handavingsmaatregelen die op elk van deze specifieke verwaarlozingsklachten zijn gevolgd.
2. Wanneer een burger, lokale overheid of een andere actor mogelijke verwaarlozing van onroerend erfgoed bij de Vlaamse overheid signaleert, blijven zowel het agentschap Onroerend Erfgoed als de afdeling Handhaving van het departement Omgeving, elk weliswaar binnen een duidelijk afgebakende zone, hun dienstverlenende rol voor burgers en lokale overheden vervullen. Het agentschap Onroerend Erfgoed en de afdeling Handhaving hebben hiervoor zeer concrete afspraken gemaakt en geformaliseerd in een samenwerkingsprotocol tussen beide entiteiten dat momenteel wordt geactualiseerd. Dit protocol bepaalt dat elke klacht over de mogelijke verwaarlozing van onroerend erfgoed in principe met een zacht handhavingstraject wordt opgevolgd. Pas indien het zacht handhavingstraject geen soelaas brengt of indien er een dringende tussenkomst van de

onroerenderfgoed-inspecteur is vereist om onherstelbare schade te voorkomen, schakelt men over naar de harde handhaving.

Het zacht handhavingstraject wordt in eerste instantie opgenomen door het agentschap Onroerend Erfgoed. Om de dreigende verwaarlozing van onroerend erfgoed te voorkomen of een sanering van effectief verwaarloosd onroerend erfgoed te bewerkstelligen, kan het agentschap zoals bepaald in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, gebruik maken van raadgevingen en aanmaningen.

3. Zie ook het antwoord op deelvraag 2.

Indien je via het zacht handhavingstraject geen sanering van het verwaarloosde onroerend erfgoed bereikt binnen de in een aanmaning opgelegde saneringstermijn, zal het agentschap Onroerend Erfgoed het dossier voor harde handhaving bezorgen aan de afdeling Handhaving van het departement Omgeving.

De onroerenderfgoed-inspecteurs van deze afdeling zullen dan verder instaan voor de afhandeling van het klachtdossier. Zij beschikken allen voor de uitoefening van hun opdracht over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de Procureur des Konings.

Indien de klacht over de mogelijke verwaarlozing een onroerenderfgoed-misdrijf betreft, maken de onroerenderfgoed-inspecteurs in eerste instantie steeds een proces-verbaal op. Dit proces-verbaal kan dan aanleiding geven tot gerechtelijke vervolging of in bepaalde gevallen tot het opleggen van een alternatieve administratieve geldboete. Daarnaast beschikken deze inspecteurs over een instrumentarium bestuurlijke maatregelen waarbij zij op maat van het dossier de gepaste maatregel kunnen opleggen, ofwel kunnen zij via gerechtelijke weg alsnog het herstel vorderen.

Betreft de klacht een onroerenderfgoed-inbreuk, dan maakt de onroerenderfgoed-inspecteur in eerste instantie steeds een verslag van vaststelling. Dit verslag kan dan aanleiding geven tot het opleggen van een exclusieve administratieve geldboete. In samenspraak met het agentschap Onroerend Erfgoed volgt men dan het dossier gedurende heel de procedure van nabij op.